

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Hjemløs

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Hjemløs", i Goldschmidt, M. A.: *Hjemløs*, udg. af Mogens Brøndsted ; Harald Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, 1999, s. 508. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt03-shoot-idm139686918420752/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Hjemløs

Efter en Pause sagde Otto tankefuld: Ja, der kan man see; han troer, at jeg ligger i Vandet; men han tager ikke engang en Baads-hage for at fiske mig op.

Ved det Gilde, som holdtes om Aftenen, var Samtalen lidt efter lidt bleven overveiende literair. En af de unge Forfattere sagde: Det gaaer med de klassiske, »skjønne og gode« Værker som med Beet-hovens Musik; Alle beundre, men Ingen forstaaer den, og naar Dandsemusiken kommer, smile alle Ansigter, man føler sig befriet fra den grandiose, værdige, skjønne, store Kjedsomhed; men man siger naturligviis, at det er kun Dandsemusik. Hvad Menneskene søge og have ubetinget Ret til at finde i Literaturen, er Adspredelse, Morskab, Glemsel; Literaturen skal være pikant; den skal være omtrent som en livlig Conversation, hvori en fin Equivoque ikke skader. Saadan vil man have det, forsaavidt man ikke hykler og er affecteert. Man gjør nok officielt, koldt, beundrende Knix for de Store, der tale om det Høie og det Dybe; det hører nu engang til i et Samfund, som holder Præster; men man elsker os Andre, der ikke ville uleilige eller ydmyge Folk med at hæve dem op imod Naturens Orden, ikke anstrenge dem med Ideal og Æsthetik og saadan *humbug*.

Han med de store Ører var af samme Mening og tilføiede kun, at Literaturen mindre burde være pikant end djærv. Det er ganske vist, sagde han, at al den Snak om fremmede Klassikere har fordærvet og udhulet os

Samtalen gik videre, og i Anledning af et Beriderselskab, som da gav Forestillinger, blev opstillet den Paastand, at Beriderne egenlig ere det sande chevalereske Element i Tiden.

Ja, sagde Otto, og Beriderskerne repræsentere altsaa Tidens sande Kvindelighed!

I den Disput, som nu paafulgte, kom Otto trods sin Høflighed til at vise en Hovmod, imod hvilken den Adelsstolthed, som Løvenhjem undertiden forraadte, faldt aldeles igennem; thi Adelsmanden Løvenhjem anerkjendte dog Borgerfolk for virkelige Væsener og vilde, hvis han havde tænkt derover, ikke have nægtet dem

Himlens Salighed, hvorimod det fremgik af Ottos Ord, skjøndt han ikke udtalte det directe, at han nægtede dem Udødeligheden, at med Undtagelse af saadanne Folk som Napoleon, Goethe, Thorvaldsen, Øehlenschläger var alt det Øvrige ikke Andet end Affald, bestemt til at gjøde Jorden omkring Blomsterne.

Der blev fra den anden Side antydet, at de Folk, hvis Stykker blive udpebne, da heller ikke vare Andet end Gjødning.

Maaskee, svarede Otto; men det Tilfældige er ikke det Afgjørende. Forskjellen imellem os er, at jeg vilde være glad, om hver af Eder var en Øehlenschläger, medens I vilde være glade, om jeg ikke blev til Andet end Gjødning.

Herpaa blev ikke svaret; men der var en treven, irriteret Stemning, da man gik sammen ned ad Gaden.

Ottos Sind blev tungere og tungere; det var som et Skib, der er nærved at synke, og fra alle Sider strømmede sørgmodige, længselsfulde, lidenskabelige Tanker ind, medens han gik taus og med boiet Hoved. Han kunde igjen ikke rigtig forstaae, at det virkelig var ham, som gik her, at han, hvis Sjæl anede og længtes efter saa megen Skjønhed og Storhed, i Virkeligheden ikke saae Andet end disse trevne Skikkelser og de halvmørke Gader. Saa syntes ham dog, at der i det Liv, han havde opgivet, var en ganske anden Mulighed til Lykke. Den havde han forsømt, Blodet steg ham til Hovedet ved Tanken derom. Han sagde: Det kan ikke nytte at bede til Gud, det har jeg prøvet! Hvis han end er til, er han kun Aanden i Verdensloven og kan Intet give. Men I Muser og Gratier, som selv have levet blandt Menneskene og kjende det varme, bankende Liv, til Eder vender jeg mig bedende! I vide, at jeg aldrig har krænket Skjønheden og Sandheden! I vide, at jeg elsker Eder, at hvorsomhelst Noget, som er Eder værdigt, fremstaaer, der hylder jeg det med Glæde. I kjære Gudinder, hører min Bøn, og jeg skal til Gjengjæld dyrke Eder trofast alle mit Livs Dage: Frels mig af dette Helvede! Giver mig, I Gudinder, hvad jeg er værdig til: igjen at opnaae aandfuld Samtale som med Schiøtt, og at en skjøn Kvinde elsker mig, om end kun een Dag; lader mig derhos være med i en virkelig stor Handling og hævde en stolt, kraftig Personlighed, og lader mig da, som min gamle Rector sagde, og om saa skal være, gaae ad Helvede til, især hvis det er sandt, at I nu opholde Eder dernede!

Man hørte Sang fjernere i Gaden og mange tunge Trin som af en stor Trup.

Det er Haandværkssvende, sagde En, lad os bøje om til Lille Kongensgade.

Min Vei fører ligefrem, jeg gaaer ikke tilside for Nogen, sagde Otto.

Uden at anvende mange Ord, som man dog vidste vare frugtløse, skiltes man fra ham og lod ham gaae ene.

Det er de Bedrifter, man faaer Lov at udføre, sagde Otto til sig selv; det er Livet! – Og saa veed man ikke engang, hvilken Ulykke der kan skee, for slaer En mig, maa han jo slaee mig ihjel, ellers drikker jeg hans Blod. – Men naar jeg saa er kommen forbi dem, hvad saa? Saa er der slet ingen Ting!

Truppen, der kom Arm i Arm og spærrede hele Gadens Brede, var allerede nærved at støde paa Otto – da pludselig En rev sig løs og med Udraabet: Til Høire og Venstre bryd af, gjør Plads! kastede sine Kammerater tilside og aabnede en bred Vei for Otto.

Peter Krøll! raabte Otto ved Lyden af Stemmen. Er det Dig, Peter Krøll? Kommer Du hjemmefra?

Kjender De mig igjen? sagde Peter.

I et Nu aftalte de at sees, Peter fik Ottos Adresse, og hver gik sin Vei.

---

Hjemmefra!

Der hjemme, paa den Plet, hvor Vuggen stod, svæve endnu usynlige, uendelig smaa Genier omkring. Maaskee bliver deres Flugt med Aarene alt langsommere, maaskee forlader hver Fødselsdag en af dem Kredsen, stigende op til Udspringet, saa at i vor sidste Stund Bevægelsen ogsaa ganske ophører hist og den sidste Genius følger vor Sjæl, hvor langt den end var kommen fra Hjemmet.

Eller maaskee ere de paa deres Maade dødelige, og af hver Synd, vi begaae, dræbes een.

Der hjemme, i den Have, hvor Legen gik, der svæve luftige Smaaavæsnere af en lettere Art. De tumle dem endnu i den Luftstrøm, hvor Barneglæden foer afsted; om Sommeren, i Solskin,